46 Jaar, No. 33. — 's HERTOGENBOSCH. — Donderdag 14 Maart 1844

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
voor de Stad. . f 12.
franco per post. » 14.

(Verschijnende driemalen in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaturdag.)

INSCHRIJVEN
15 cents de regel
behalve 35 cents voor de eerste plaatsing.

DE GROOTE WET.

De Eerste en Tweede Kamer hebben in hare hooge wijsheid geoordeeld eene wet te moeten goedstemmen, welke zij tevens GROOT genoemd hebben. Wel bekome het hunne edelmogender afgeleefdheid!

Wat ook de bewegredenen hunner stemming mag geweest zijn, zeker hebben zij met alle recht de wet eene *groote wet* mogen noemen, indien dat woord *groot* niet synoniem van *heilzaam* is.

De wet is inderdaad groot; groot in het gegeen haar voorafging; groot in de uitvoering, zoo het daartoe komen moet; groot eindelijk in de gevolgen.

Wat voorafging is bekend; was sinds lang overbekend, behalve bij de regering en de vertegenwoordiging. De geheele natie, dat geduldige volk van Nederland, dat zich om niets bekommert, dat zich gedurende negenentwintig jaren noch aan regering, noch aan vertegenwoordiging, noch aan grondwet, noch aan schatkist, noch aan leeningen, noch aan belastingen, noch aan gelijkheffingen, noch aan onwettige schulden, noch aan onwettige uitgaven liet gelegen liggen, dat zich alles liet welgevallen, wat eene dwaze regering met eene schijn-vertegenwoordiging beproefde hetzelve op te leggen; dat lijdzame volk geraakte nu in beweging en protesteerde eenparig, zoo niet door adressen, dan toch door luide klagten tegen de voordragt, welke nu wet is. Het bleef daarbij niet. Het adres van den heer VREDE, VAN VUREN EN DALEN kan doen vermoeden, wat er in het land moet zijn omgegaan, om zulk eenen man tot zulken stap te doen besluiten, en dien te [illegible] toejuichen.

De houding der natie ter gelegenheid dezer wet is een verschijnsel, geheel vreemd aan het koningrijk van Oud-Nederland, en van eenen dusdanig gewigtigen aard, dat de wet, die daartoe aanleiding gaf, terecht groot zal mogen genoemd worden; zoo het woord *berucht* hier eene niet meer eigenaardige beteekenis had.

In de uitvoering zal de wet niet minder berucht als groot worden. Wij zullen evenwel ons oordeel opschorten, tot dat de tijd ons zal geleerd hebben, wat zij beschoren is in Nederland te volvoeren. Wij zullen niet vooruit loopen.

Daarom ook willen wij de gevolgen, die de wet kan en naar ons goedduncken moet en zal hebben niet berekenen.

Daarover heeft al wat vrij en edel en doorzigtig is in Nederland zijne waarschuwende stem verheven. Wij willen niet herhalen wat toen buiten en binnen de Kamer voorspeld is; wij zullen er ons bij bepalen een gevolg op te merken, dat der Kamers misschien ontgaan kan zijn, maar in het oordeel der natie onvermijdelijk is.

Algemeen was het gevoelen verspreid, dat de vertegenwoordiging van Nederland afgeleefd was.

De Eerste Kamer was nooit opgemerkt geworden, omdat zij verborgen werd achter het stof van eenen afgelegen hoek van het binnenhof. De natie had dan ook haar oordeel over dat staats lichaam sinds lang geveld; toen nu onlangs een kreet uit het land opging, dat zij een bolwerk *moest*, dat wist men wel, maar niemand wezen voor den troon, en daarbij had men een getwijfeld.

Wij voor ons wisten, waaraan ons te houden. En toen wij nog onlangs schreven, dat de Eerste Kamer door het ministerie overheerscht werd, waren wij in de volle overtuiging, dat die kamer zich haasten zoude, ons gezegde te bewaarheden. Neen; zij kon geen bolwerk tegen den troon zijn, omdat zij geene levenskracht bezit. De Eerste Kamer bezit geen leven. Het is een dood ligchaam. Het is niet noodig hetzelve bij eene eventueele staatsregelings herziening te dooden. Men behoeft slechts de gelden van de belastingslijsten afteschrappen, om zeker te zijn, dat de natie in derzelver dood genoegen neemt.

Maar de Tweede Kamer? Zij heeft gemeend eene daad van ernst en kracht te doen. Welnu, *hare* wet is slechts het gevolg van eene doodelijke stuiptrekking. Zij heeft zich laten opwekken en opwinden door oligarchen. Deze dachten zich andermaal wel te doen aan de arme beurs der natie; maar zij zagen niet in de dwazen, dat zij zich en de hunnen een graf bereidden, waarin de volkswil hen weldra voeren zal.

Nu meer dan ooit, doet het zich bij de natie gevoelen, dat zij *niet* wordt vertegenwoordigd. Zij wil en zij moet eene vertegenwoordiging hebben. Haar heil vordert. En het heil des Konings gebiedt het. Wanneer een ministerie moet loopen aan den band van eene niet onbindbare Kamer, welke buiten het bereik van vorst en volk geplaatst is, dan is het in het belang van beide, dat zulke Kamer hoe eerder hoe beter worde vervangen door eene ontbindbare, ware vertegenwoordiging.

Was vroeger de wensch daartoe reeds algemeen, dan zal de stemming nu over de grondwet uitgebragt dien wensch zoo verlevendigen, dat de wet, de groote wet, welke bestemd was, om die armzalige vertegenwoordiging met de daaruit noodzakelijk volgende armzalige regering, te behouden, dat is te bestendigen, oorzaak zijn zal, dat beide weldra bezwijken om Vorst en Volk van eenen wissen ondergang te redden.

ITALIE.

ROME, 2 Maart. Z. H. heeft Mgr. V. Santucci benoemd tot substituut-secretaris van staat, in vervanging van Mgr. V. Capiacchi, die onlangs tot andere bedieningen geroepen is.

GRIEKENLAND.

De Nationale Vertegenwoordiging heeft de paragraaf van het ontwerp der grondwet betreffende de opvolging aangenomen. Hetzelve bepaalt o. a. dat indien Koning Otto geene wettige afstammelingen nalaat, de kroon van Griekenland op zijnen broeder Prins Leopold van Beijeren zal overgaan, en dat al de opvolgers van den tegenwoordigen Koning gehouden zullen zijn den Grieksche Godsdienst te belijden. Indien Prins Leopold zoude weigeren, zich aan deze voorwaarde te onderwerpen, zal de kroon aan den oudsten zijner zonen worden aangeboden.

BEIJEREN.

De koning heeft uit eigen fonden 150,000 guldens tot herstelling en vernieuwing der oude en beroemde hoofdkerk van Spier bijgedragen.

SPANJE.

MADRID. De intogt van koningin Christina binnen Barcelona's muren, was een waarachtig zegepraal. Er heerschte de levendigste geestdrift. 's Avonds was de stad schitterend verlicht. H. M. is den 8 over land naar Tarragona vertrokken, om zich daar aan boord der *Lavoisier* naar Valencia te scheepen. Den 11 of 12 werd H. M. te Aranjuez verwacht, alwaar zich hoogstderzelver doehters, de ministers en de gansche hofstoet zullen bevinden, teneinde H. M. naar de hoofdstad te vergezellen. Ook het korps diplomatiek, de hooge ambtenaren etc. zullen een deel uitmaken van den stoet welke H. M. bij hoogstdeszelfs luisterrijke intogt in Madrid zal omringen.

— De opstandelingen van Alicante hebben een uitval gewaagd, welke echter van geen gevolg is geweest. De belegeraars hadden den 28 hun vuur tegen de stad nog niet geopend, doch hielden zich reeds met de oprigting van hunne batterijen bezig.

Men heeft te Madrid eene [illegible] ontdekt. Het doel der zaamzweerders schijnt te zijn, gewapend uit de [illegible] te trekken, zich naar Alcala te begeven, [illegible] eenstemming met eenige officieren van het garnizoen de noodige maatregelen te nemen om de brievenposten te onderscheppen, den schrik door

het land te verspreiden en de overgave van Alikante te vertragen. De belhamels zijn gevat, en men verzekert dat onderscheidene van hem reeds tot volledige bekentenis zijn gekomen.

(*Constitutionnel.*)

FRANKRIJK

Mgr. P. F. de Sauzin, Bisschop van Blois, en de oudste der fransche bisschoppen is in 88 jarigen ouderdom overleden.

— De schout-bij-nacht Hamelin is per telegraaf te Parijs ontboden; men doodverwt hem als den opvolger van den admiraal Dupetit-Thouars, wiens terugroeping bepaald schijnt.

— De kamer der afgevaardigden heeft de Verkiezing van den heer Lafitte, voor de tweede maal vernietigd.

De Kamers der Pairs en der afgevaardigden worden als het ware met verzoekschriften ten voordeele der vrijheid van onderwijs overstroomd. De aanzienlijkste burgers volgen hierin het voorbeeld hun door hunne verbintenissen dierwaarts gegeven.

PARIJS 6 Maart. Het hof der assises van de Seine heeft ingevolge de verklaring der jury den abt *Combalot* tot 14 dagen gevangenschap en 4000 franken boete veroordeeld, om zijne brochure tegen het monopolie der universiteit. De abt Combalot heeft zich verdedigd in eene onwederlegbare redevoering. De veroordeelde ziet eenigvuldige sympathien, en de menigte treurt hem die op alle mogelijke wijze te toonen.

BELGIE

De kamer van vertegenwoordigers heeft den 9 Maart de wet omtrent de konversie van de 5 in 4½ pCts. zonder algemeene stemmen aangenomen. Zes leden hebben zich van de stemming onthouden.

NEDERLAND

's BOSCH 12 Maart. Wij vernemen met leedwezen uit 's Gravenhage, dat jhr. H. van Sasse van Ysselt ernstig ongesteld is. Men begint voor het behoud van dat zeer eminent lid der Tweede Kamer te vreezen. Men was voornemens Zijne Hoog Edg. op heden de H. Sacramenten toegedienen. Moge de goede God de gebeden verhooren, welke men niet zalen zal verrichten voor hem aan God op te dragen. Noord-Brabant, eenvallig vrienden van vrijheid, konstitutionaliteit en onafhankelijkheid zouden den waardigen man diep betreuren, die zich altijd aan de spits gesteld heeft van de verdedigers der konstitutionele beginselen.

's GRAVENHAGE den 11 Maart.

De Staats-Courant van heden behelst het koninklijk besluit van den 7 Maart 1844 (Staatsblad n.° 17), houdende vaststelling van een reglement op de vrijwillige leening en bijdrage, vermeld bij het eerste gedeelte der wet van den 6de Maart 1844, welk reglement luid als volgt:

EERSTE AFDEELING.

Bepalingen nopens de inschrijving.

Artikel 1. Van wege onzen Minister van Justitie, *ad interim* mede belast met de functien van Minister van Financien, worden zoo veel mogelijk aan alle belastingschuldige ingezetenen in de in den hoofde dezes vermelde belasting rondgezonden uitnoodigings-biljetten tot deelneming in de geldleening, rentende drie ten honderd, of in de vrijwillige bijdrage, met opgave van de noodige inlichtingen en herinneringen aan den tijd en de wijze van inschrijving.

Art. 2. Van den 18 Maart tot den 26 Maart 1844 ingesloten worden ten kantore van den Agent van het Ministerie van Financien te Amsterdam, bij de onderscheidene agenten van 's Rijks schatkist, en bij alle de ontvangers der directe belastingen in de gemeente alwaar zodanige agent niet aanwezig is, twee inschrijvingsregisters geopend, als een voor de deelneming, in de vrijwillige leening vermeld in art. 1 tot 10 der wet van 6 Maart 1844 (Staatsblad no. 14), en zulks voor sommen van *f* 50 of de veelvouden van dien, en een voor de inschrijving tot vrijwillige bijdrage, bij art. 12 tot 14 der wet breeder omschreven, en zulks voor alle sommen naar welgevallen, mits niet beneden de 2

Art. 3. De makelaars en kommissionairs, welke volgens art. 6 der wet inschrijvingen bevoegd zijn te doen, zullen bij de uitvoering van art. 5 en 13 der wet, des verkiezende, de opgave van den naam van hunne lastgevers bij de inschrijving te doen in eene verzegeld biljet, inhoudende de namen der personen en het bedrag waarvoor elk van deze bij de inschrijving deelt.

Op dit biljet wordt door den betrokken agent of ontvanger het nummer gesteld van het inschrijvingsregister waarop het biljet betrekking heeft.

Aan den Minister van Justitie, *ad interim* mede belast met de funktien van Minister van Finantien, wordt de magt voorbehouden om zoodanig biljet te openen, in de gevallen dat hem zulks, ter exekutie van art. 19 der wet, noodig mogt voorkomen.

Art. 4. Dagelijks maakt ieder ontvanger der directe belastingen, na den afloop van zijn kantoor, eene beknopte opgave op van het aantal posten en van het bedrag der genomen inschrijvingen, en doet dezelve toekomen aan den agent van 's rijks schatkist waaronder hij behoort, met aanwijzing tevens van die posten welke hem mogten voorkomen geen genoegzaam vertrouwen te verdienen, om mede in aanmerking genomen te worden bij de bepaling vermeld in Art. 19 der wet; tevens doet hij al de overeenkomstig het voorgaande artikel bij hem ingekomen verzegelde billetten aan den genoemden agent toekomen.

De ontvangers der directe belastingen, welke onder het agentschap van de Nederl. bank behooren, zenden de bovengemelde opgaven aan den agent van het ministerie van financien te Amsterdam.

Art. 5. De agent van het ministerie van financien en de agenten van 's rijks schatkist zenden dagelijks aan het ministerie van financien eene gelijkluidende opgave van het aantal en het bedrag der posten bij hen ingeschreven, met bijvoeging van de inschrijvingen welke bereids door de ontvangers der directe belastingen ter hunner kennis zijn gebragt; zij geven mede het noodige berigt nopens de posten, welke, naar hun oordeel, minder vertrouwen verdienen of als zoodanig door de ontvangers zijn aangewezen, en, voor zoo veel daaronder eenigen mogten bevonden worden, waarbij, overeenkomstig art. 3 hierboven, een verzegeld biljet is overgelegd, doen zij hetzelve mede aan het ministerie van financien toekomen, met en benevens eene lijst van de overige verzegelde billetten, met vermelding van de namen der inschrijvers en der sommen waarvoor elk heeft ingeschreven.

Art. 6. Zoodra bij het Departement van Finantien het berigt is ingekomen wegens de posten, welke, op den laatsten voor de inschrijving bepaalden dag genomen zijn, wordt onmiddelijk overgegaan tot het opmaken van het eigenlijk bedrag, waarvoor over het geheele Rijk is ingeschreven, ten einde, overeenkomstig art. 19 en 22 der wet, te bepalen, of de vrijwillige leening volteekend is, dan of aan de buitengewone belasting voortgang moet worden gegeven.

De uitslag van dit onderzoek wordt met den meesten spoed in de Staats-Courant bekend gemaakt.

Art. 7. Indien de buitengewone belasting geen voortgang heeft, zenden de ontvangers der directe belastingen, na de aankondiging in de Staats-Courant, hunne registers terstond aan den agent van 's Rijks schatkist, waaronder zij behooren, en zij die onder het agentschap van de Nederlandsche bank behooren aan den agent van het Ministerie van Financien te Amsterdam.

Art. 8. Indien de buitengewone belasting voortgang heeft, hebben de inschrijvers in de vrijwillige leening het regt om hunne inschrijving te vermin-

deren, of dezelve te verwisselen tegen inschrijvingen voor de vrijwillige bijdrage, overeenkomstig de bepalingen, vervat in art. 21 der wet. Te dien einde zijn zij in vroegere zoo herhaalde toor van den ontvanger of van den agent bij wien zij vroeger hebben ingeschreven, en zulks vóór of uiterlijk op den negenden dag na de aankondiging, welke het orgaan der regering in de Staats-Courant zal plaatst; worden de inschrijvingsregisters op den avond van dien dag finaal gesloten.

Art. 9. De ontvangers der direkte belastingen moeten zorgen dat hunne registers op den tienden der na meergemelde kandidiging ten kantore van den agent van 's Rijks schatkist, waaronder zij behooren, overgebragt zijn.

De ontvangers der directe belastingen welke behooren onder het agentschap van de Nederlandsche bank, doen, binnen den hierboven bepaalden termijn, hunne registers van inschrijving aan den agent van het Ministerie van Finantien te Amsterdam toekomen.

TWEEDE AFDEELING.

Bepalingen nopens de fournissementen.

Art. 10. Zoodra in de *Staats-Courant* is aangekondigd dat de buitengewone belasting geen voortgang heeft, of de termijn verstreken is binnen denwelken de belanghebbenden hunne inschrijving in de geldleening, rentende 3 ten honderd, verminderen of dezelve tegen inschrijvingen in de vrijwillige bijdragen kunnen verwisselen, brengen de agent van het ministerie van financien te Amsterdam en de onderscheidene agenten van 's Rijks schatkist alle de in hun ressort genomene inschrijvingen, hetzij voor de geldleening, hetzij voor de vrijwillige bijdrage, achtervolgens op afzonderlijk daartoe ingerigte kohieren, en maken voor elken ingeschreven post een bewijs van inschrijving op hetwelk zij of onmiddelijk of wel door tusschenkomst van de ontvangers der directe belastingen te wier kantore de inschrijving heeft plaats gehad, aan de belanghebbenden doen uitreiken.

Art. 11. De voornoemde agenten vaceren voorts alle verkdagen, op de gewone uren dat hun kantoor voor het publiek geopend is, tot de overname der fournissementen in geld of in effecten, in de verhouding bij art. 7 der wet aangewezen.

Art. 12. Buyen en behalve de schatkistbiljetten, kunnen bij deze fournissementen alsgereed geld worden aangenomen de bewijzen van storting voor de uitvoering dezer wet door de nederlandsche bank uitgegeven, en wordt alsdan de betaling geacht geschied te zijn op den datum in deze bewijzen vermeld.

Tevens kan men ook bij de agenten, buiten de hoofdplaatsen der onderscheiden provincien gevestigd, in betaling geven de verschenen doch niet verjaarde coupons van alle door het Rijk uitgegeven schuldbekentenissen, obligatien en losrenten.

Indien iemand, buiten Amsterdam ingeschreven hebbende, echter mogt wenschen aldaar de effecten te storten, welke hij, overeenkomstig art. 7 der wet, tot fournissement wil gebruiken, kan bij dezelve doen overbrengen ten kantore van den agent van het Ministerie van Financien te Amsterdam.

Het daarvoor verkregen renversaal wordt vervolgens als fournissement ingetrokken ten kantore van den agent alwaar de betrokken inschrijving in het kohier is opgenomen. Voor zoo verre fournissementen ten kantore van den agent van het ministerie van financien te Amsterdam betreft, zullen mogen aldaar alleen schatkistbilletten en bewijzen van storting bij de Nederlandsche bank als gereed geld aangenomen te worden.

Art. 13. De aangeboden fournissementen in orde bevonden zijnde, worden door de respective agenten aan de belanghebbenden afgegeven de bij art. 8, 9 en 14 der wet vermelde recepissen en certificaten, tegen aanteekening op het bewijs van inschrijving.

Art. 14. Aan de inschrijvers, in gemeenten woonachtig alwaar geen agent van 's rijks schatkist is gevestigd, wordt het vrijgelaten hunne fournissemanben, tegen provisioneel reçu aan den ontvanger der directe belastingen, waaronder zij behooren, ter hand te stellen, welke dezelve aan den agent

overbrengt, ter gelegenheid dat hij zijne maandelijksche of vroegere storting bewerkstelligt; in dit geval wordt door den betrokken ontvanger in dorso van het bewijs van inschrijving, hetwelk hij aan den agent moet vertoonen, de dag der overname van het fournissement aangeteekend, teneinde van de tijdige betaling behoorlijk zich te kunnen blijken.

De vereischte recepissen en certificaten voor deze posten worden door de agenten aan den ontvanger en door dezen, tegen intrekking van het provisioneel recu, aan de belanghebbenden uitgereikt.

Art. 15. Ten einde de vereeniging van het fournissement op onderscheiden bewijzen van inschrijving, vermeld aan het slot van Art. 2 der wet, gemakkelijk te maken, worden daartoe ingerigte fourneerbiljetten voor de belanghebbenden verkrijgbaar gesteld.

Art. 16. Dadelijk na het verschijnen van elken der bij Art. 4 der wet bepaalde termijnen onderzoeken de respective agenten naauwkeurig, of al de op hun kohier gebragte posten behoorlijk zijn aanbetaald. Bij het ontdekken van eenige onaangezuiverde posten, doen zij, hetzij onmiddelijk, wanneer de gebrekkige betalers in hunne gemeenten woonachtig zijn, hetzij door tusschenkomst van den ontvanger der directe belastingen te wiens kantore de inschrijvingen plaats hebben plaats gehad, aan de achtergebleevenen eene schriftelijke waarschuwing toekomen, om als nog binnen acht dagen het verschuldigde te voldoen.

Indien, na verloop van de voorz. acht dagen, de achterstallige posten niet zijn aangezuiverd, brengen de agenten dezelve op bijzondere lijsten, met aanwijzing van het bedrag, hetwelk over elken post voor de reeds verschenen en verdere termijnen nog verschuldigd is; zij verzenden deze lijsten aan den betrokken aarrondissements-directeur der directe belastingen, om daarmede te handelen overeenkomstig het bepaalde bij art. 5 der wet.

Voor posten, eenmaal aan de arrondissements-directeurs van de directe belastingen ter invordering opgegeven, vermag de agent geene fournissementen aan te nemen of eenige afgifte van recepissen of van certifikaten te doen, dan nadat door den belanghebbende eene duplikaat-kwitantie van den betrokken ontvanger zal zijn overgelegd, ten blijke dat de hoofdsom en het vierde verhooging betaald zijn; en ook in dat geval wordt het bedrag der recepissen en certifikaten alleen naar de hoofdsom berekend, zonder dat er immer voor de een vierde verhooging eenige stukken kunnen worden afgegeven.

DERDE AFDEELING.

Bepalingen omtrent de komptabiliteit.

Art. 17. Van al de ontvangsten, ter zake der geldleening of van de vrijwillige bijdrage gedaan, wordt ten kantore van de respektive agenten, zoo van het Ministerie van Financien te Amsterdam, als van 's Rijks schatkist, een naauwkeurig journaal gehouden en het kohier, hiervoren in art. 10 vermeld, dagelijks bijgeschreven; daarenboven worden boeken tot te geven recepissen en certifikaten afzonderlijke registers aangelegd.

Art. 18. Al de gefourneerde geldswaardige stukken worden, dadelijk bij de intrekking, van een onuitwischbaar vernietigings-teeken voorzien en de bladen koupons daarenboven met de pen doorgehaald.

Art. 19. De agenten van 's Rijks schatkist zenden, vóór of op den 15 van elke maand, aan den agent van het Ministerie van Financien te Amsterdam, de door hen gedurende de vorige maand ingetrokken bewijzen van storting bij de Nederlandsche bank, schatkistbiljetten, certifikaten van 2½ en 5 percents nationale schuld en verdere schuldbrieven ten laste van het Rijk, breeder omschreven in art. 7 der wet, alle voorzien van behoorlijke specificatien.

De agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam ontvangt voorloopig, met omgaanden post, de recepten dezer waarden, en doet, na behoorlijke examinatie, daarvoor aan de inzenders de noodige reciven in duplo geworden, waarvan een exemplaar bij hunne eventuele verantwoording de plaats van de ingezondene effekten zal vervangen, en het andere tot decharge onder hunne berusting zal verblijven.

Art. 20. Gelijktijdig met de in het vorig artikel vermelde overmaking van de ingetrokken geldswaardige stukken, wordt, door de agenten van 's-Rijks schatkist aan den agent van het ministerie van financien te Amsterdam ingezonden een afschrift van het register der recepissen, gedurende de vorige maand uitgegeven, en bijaldien de buitengewone belasting geenen vooruitgang heeft, mede een afschrift van het register der certificaten voor de leening, ingevolge art. 9 der wet uitgegeven.

Art. 21. Voor zoo verre, ten gevolge van het hiervoren bepaalde bij art. 12, de agenten van 's rijks schatkist, buiten de hoofdplaatsen der provincie gevestigd, ingeval komen eenige koupons in betaling der fourissementen aan te nemen, zenden zij dezelve maandelijks, tegen het gewone bewijs van overstorting aan den agent van 's rijks schatkist in de hoofdplaats hunner provincie gevestigd, om door dezen op de gewone wijze verantwoord te worden.

Art. 22 Naar mate de certifikaten van inschrijvingen op de beide grootboeken der 2½ en 5 per cents nationale schuld, door de Agenten van 's rijks schatkist aan den agent van het ministerie van Financien te Amsterdam ingezonden, of door dezen te zinnen kantore als fournissement in de leening ingetrokken worden, doet hij dezelve sorteren, naar gelang der onderscheidene administratie-kantoren, welke de stukken hebben uitgegeven, vervolgens laat hij dezelve bij het grootboek der nationale schuld roijeren en de daardoor vertegenwoordigde schuld overschrijven ten name van Amsterdam (De agent van het Ministerie van Financien te).

Art. 23. De schuldbekentenissen van het Amortisatie-Syndikaat, rentende 4½ en 3½ ten honderd, de domeinlosrenten, rentende 5 ten honderd, zoo mede de losrenten en obligatien ten laste van 's Rijks overzeesche bezittingen, als fournissement in de leening ingetrokken worden, dan de zorg van den agent van het Ministerie van Financien te Amsterdam op de stamregisters geroneerd, en vervolgens voorzien van behoorlijke specifieke lijsten, maandelijks ter finale vernietiging aan de Algemeene Rekenkamer ingezonden.

Art. 24. Zoodra het kohier van eenen agent van 's Rijks schatkist ten volle is aangezuiverd, zendt hij hetzelve, met en benevens het journaal en de ingetrokken bewijzen van inschrijving, aan den agent van het Ministerie van Financien te Amsterdam.

Art. 25 Naar gelang de kohieren van de onderscheiden agenten van 's Rijks schatkist bij hem inkomen, doet de agent van het ministerie van Financien dezelve naauwkeurig verificren, en bij ontdekking van eenig verschil korrespondeert hij deswege met den betrokken agent, waarna hij van de geheele operatie eene algemeene verantwoording opmaakt en aan de algemeene Rekenkamer inzendt; bij gelegenheid van welke verantwoording de inschrijvingen in de beide grootboeken der nationale schuld, renten de 2½ en 5 per cent, vroeger gesteld ten name van: Amsterdam (De agent van het Ministerie van Finantien te), worden overgebragt op rekening van, geamortiseerde schuld.

— In de Staats-Courant van den 9 dezer wordt eene uitnoodiging van den Minister van Financien, tot deelneming in de geldleening en vrijwillige bijdrage aangetroffen, in welke de voordeelen dier deelneming worden ontwikkeld. De belasting kan, als zij doorgaat, betaald worden in certifikaten, door die deelneming te verkrijgen, en welke voor 1/3 meer dan derzelver bedrag in betaling der belasting worden aangenomen, zoodat voor hen die vrijwillig [illegible] vermeerderd wordt. De vrijwillige inschrijvers hebben genot van art. 49 der wet, en zijn dus, indien zij niet blijkbaar te weinig ingeschreven hebben, noch aan onderzoek van hun vermogen, noch aan verplichting tot het doen van eed onderworpen. Bij het niet doorgaan der belasting worden de certifikaten, in blanko voor de geldleening uitgegeven, ingetrokken, tegen 10 ten honderd en hebben de deelnemers alzoo eene geldbelegging gedaan van 2 1/100 per cent. Gaat de belasting door, dan kunnen de inschrijvers hunne deelneming nog binnen acht dagen na de bekendmaking verminderen, mits die vermindering niet meer dan 2 der inschrijving bedrage. Ook kunnen zij die deelneming overbrengen in vrijwillige bijdrage, mits tot geen minder bedrag dan van 30 ten honderd der inschrijving.

— Het sedert lang beraamde plan om de Zuid-Willemsvaart, met Aken en den Rijn-spoorweg, door middel eener ijzerbaan te verbinden, is wederom opgevat, en zal nu ongetwijfeld ten uitvoer gelegd worden. Ten dien einde heeft zich ter oprigting eener maatschappij, eene kommissie gevormd, uit twaalf leden der aanzienlijkste ingezetenen van Maastricht en Aken te zamengesteld. Deze onderneming heeft alle kans op eenen goeden uitslag, want niet alleen kan deze weg op een druk verkeer van reizigers en goederen rekenen, maar het terrein is tevens voor den aanleg allergunstigst. Daarenboven zal de maatschappij niet gekonstitueerd worden, tenzij de Hollandsche regering haar het vrije gebruik der mijnen van Kerkrade verguine.

Het ontwerp is voor Holland in het algemeen van te veel belang, dan dat men aan de toetreding der regering tot dit voorstel zou behoeven te twijfelen. (*Dagbl. van Limb.*)

— Het is dan beslist, alles is volbragt! De aanpelooze en uitgeleefde talenten van ons hoogste wetgevend ligchaam, de mumies der volksvertegenwoordiging, hebben op hunne beurt, na eene ongetwijfeld levendige beraadslaging met eene meerderheid van twaalf tegen zes stemmen, aan het betreurenswaardige werk onder Napoleon dezer hunne goedkeuring geschonken. Doof voor de stem der openbare meening, hebben zij de krachtvolle uitdrukkingen derzelve, welke langs alle kanten weergalmden, en door middel van verzoekschriften en protesten tot in hunne vergaderzaal doordrongen, miskend en van zich afgeweerd, en aldus is het ministerieele ontwerp, door de beide takken der wetgeving goedgekeurd, en door de koninklijke handteekening bekrachtigd, thans eene Wet van staat.

Tot nog toe had de Eerste Kamer de nutteloosheid van hare instelling nog niet zoo klaar bewezen; door hare anti-nationale stemming heeft zij haar staatkundig bestaan verspeeld, zij is eene zelfsmoordenares geworden, en bij eene herziening der grondwet zal zich geene enkele stem durven verheffen, om eene instelling te verdedigen, onmagtig om het kwaad door dwaling en hartstogt veroorzaakt, voor te komen en te beletten. (*le Temps*)

— Het Provincial Geregtshof van Zuid-Holland heeft zich, op Donderdag, den 29 Februari jl. bezig gehouden met de behandeling der zaak van C. Gerla, van Rotterdam, beschuldigd van moedwilligen doodslag, den 31 Julij jl., op zijne buitenvrouw M. van Beek, gepleegd. De advocaat-generaal Piepers heeft de functie van het Openbaar Ministerie waargenomen. Mr. J. G. van Maanen is als verdediger van bescheiden opgetreden. Den 2 dezer heeft het Hof C. Gerla schuldig verklaard aan de hem ten laste gelegde misdaad en veroordeeld tot geeselinge, brandmerk en tuchthuisstraf van 15 jaren.

— Men leest in de *Nieuwe Rotterd. Courant*:

„In deze voor handelen nijverheid ongunstige tijden is het verblijdend te vernemen, dat het belangrijk etablissement der Nederlandsche Stoomboot-maatschappij te Feijenoord, hetwelk sedert eene reeks van jaren in onze stad en omstreken reeds zoo veel nut heeft gesticht, door aan een zoo aanzienlijk aantal menschen werk en bestaan te verschaffen, voortdurend bestellingen ontvangt voor stoommachienes en stoombooten, en dit zij uwel van gouvernementen van buiten 's lands, als van particuliere ondernemingen.

Was het ons een genoegen eenige jaren geleden uit de verschillende dagbladen te zien, dat de stoomvaart op den Boven-Donau door Machines van dit etablissement is gebouwd door den Nederlandschen ingenieur Charles Rontgen, gebouwd naar plannen van den heer G. M. Rontgen, directeur der bovengenoemde maatschappij, met het beste gevolg geopend was, niet minder aangenaam is het ons thans te vernemen, dat dezelfde ingenieur weder eene veelbelovende onderneming heeft aangegaan, namelijk die van eene stoomsleepvaart op de grootste rivier van Europa, de Wolga, en welke de stuurman tot nu toe nog slechts aan denzelfs beginselen is, welke aanmerkelijk zal worden verbeterd, door doelmatige stoomsleepers

van eene zeer groote kracht, in verhouding van derzelver diepgang, die in het etablissement te Ajenoord worden vervaardigd.

Door het groote vervoer, hetwelk op deze rivier bestaat, is het te verwachten dat aan deze onderneming eene belangrijke uitbreiding zal te beurt vallen.

Hier een staaltje hoe men in Zweden de godsdienst vrijheid begrijpt:

De heer J. O. Nilsson, een te Stokholm gevestigd schrijver, onthielde de Katholijke leer; ofschoon nu art. 16 der grondwet den Zweden volkomene vrijheid van godsdienst waarborgt, vermeende het Luthersche Consistorie zich echter aan deze bepaling niet te moeten storen.

Het vervolgde den heer Nilsson beurtelings met bedreigingen en met beloften, en toen deze op zijne standvastigheid schipbreuk leden, nam het zijnen toevlugt tot den Hofraad, een uit de onverdraagzaamste Lutherschen zaamgesteld gerechtshof, het welk dan ook op den 22 Februarij, uit kracht eener oude kerk wet den heer Nilsson, tot terbeurd verklaring zijner goederen en tot verbanning veroordeeld heeft.

En dit gebeurt in het beschaafd Europa! en de mogendheden die kort geleden hunne verontwaardiging aan de ottomaansche Porte, welke een afvallige Armenier met onthoofding had gestraft, te kennen gaven, zullen bij dit verfoeijelijk misbruik van magt, onverschillige toeschouwers blijven? en terwijl de Turksche Regering minder schuldig dan het Zweedsche Konsistorie, want zij gehoor zamde slechts aan de onverbiddelijke wet van den profeet, terwijl de Zweedsche grondwet, den belijders van alle godsdiensten bescherming toezegt.

(*Journal de Bruxelles.*)

MENGELWERK.

SASSE VAN YSSELT.

Poen eenige dagen geledeny in 's lands vergaderzaal, bij de *lezing* der reddings wet werd gewikt en gewogen, het zich van de volks-tribune eene stem hooren, die het al met afkeer en verontwaardiging heeft vervuld.

Het was de stem van den volksvertegenwoordiger Sasse van Yselt.

» De bestemming der wet, *sprak* hij, ten aanhoore van landgenoot en vreemdeling, de bestemming der wet is, honderd milliuenen schuld, » *op eene ongrondwettige wijze* aangegaan, *door eene wet van indemniteit te bevestigen*, (1) en » *schandelijke* uitgaven, die den toets van het onderzoek niet kunnen doorstaan, op eene *schandelijke* » *wijze* te kwijten."

Geen beluweter, broodschrijver, onverlaat, geen vijand van vorst en vaderland, niet eenmaal de vrije drukpers waagden het dusdanige stem, luid en onbewimpeld uit te brengen. — Wie deed het dan? een talgereend deel der door Minister van Hall erkende en als zoodanig door het orgaan van den troon verklaarde, *openbare opinie*; ja, het was wezenlijk een deel van dat geducht en onverwinnelijk vermogen, dat de minister eenige oogenblikken later, als openbare meening heeft gehuldigd, het was Sasse van Yselt, die ten aanhoore van God en menschen heeft verklaard:

» Dat er *schandelijke* uitgaven waren gedaan, » onderschrikt tot het doorstaan van den toets des » onderzoeks, en dat men het in den zin had, die *schandelijke* uitgaven, op eene *schandelijke* » wijze te kwijten."

Sasse van Isselt die wel verre te *betreuren*, te *wenschen*, te *hopen*, zich te *vleijen*, te *verwachten*, *met vertrouwen te gemoet te zien*, en wat niet al meer, bezigt dergelijke zaken bij hunne waarachtige namen noemen, eene kat, *eene kat*, en Rollin een ..... te noemen.

Sasse van Isselt sprak geenszins van geldverspillers, verkeerdelijken, te boek maken, tot nutteloze doeleinden of schadelijke oogmerken aanwenden, hij heeft voor dit maal niet bedoeld, dat bij het beheer van 's lands middelen, zuinigheid, doelmatigheid en goed overleg waren uit het oog verloren, dat men de palen van solide, administrative regte was te buiten gegaan, hij liet niet het allerminste van verweending, berooving en harer zusteren hooren, maar hij bepaalde zich alleen, met ernst en nadruk, uit te boezemen:

» Dat er *schandelijke* uitgaven waren gedaan, » die men op eene *schandelijke* wijze poogde te » kwijten."

Deze eerie van uitgaven moet den spreker in

(1) Wij zijn niet gelukkig genoeg met met *jure*, een, gewoten en goede Grondwet overeen te brengen dan hoogstens van onvoltooide en schadelijke uitgaven, die dan eindelijk het onderschrift kunnen bekomen van goedkeuring en al bestaande wet, door bijwet, nu dan ook aan het gebruik van te nemen

alle hare deelen en oneerbare strekking, volkomen zijn bekend; niemand der ministeriele kamer-partij is tegen Sasse's veelbeteekenende woorden opgekomen; zelfs lid de oudste heer Gevers Deynoot heeft het zwaard in de schede gestoken of wederwoord van den Minister, tegen het scherp verwijt, tegen de loodzware beschuldiging, het kan er dan ook wel voor gehouden worden, dat *de schandelijke* uitgaven die gedaan, en de *schandelijke* kwijting derzelve die hier voor had, in 's lands vergaderzaal stilzwijgend zijn erkend. En welke zijn dan eindelijk en ten laatste deze uitgaven, waaraan eenerzijds bloed, zweet en tranen en anderzijds *schande* kleven! Welke zijn die uitgaven, waarvan de *blaam*, ofschoon sedert lang met den dubbelgeverfden mantel der liefde overdekt, telkens weder als ingeetkerfde roetvlekken, door het nieuwe pleister dringen! Welke is de misdadige hand die 's lands schatkamer voor *geschandmerkte* uitgaven heeft durven ontsluiten! Wie *vroeg* den sleutel, wie heeft *zich* geleend en *hem* overgeleverd!

Ja, een en ander maal, verklaren de *schandelijke* uitgaven, waarop Sasse van Yselt zinspeelt. Welke uitgaven *kunnen* er bij een land, bij eene zedelijke beschaafde regering bestaan, die dergelijk zwart adjeetief na zich slepen! Met welke uitgaven toch is eene aan orde, regelmaat en *wetten* ondergeschikte lands-comptabiliteit in staat en gelegenheid zich te bevlekken, waarop het brandmerk der *schande* wordt gedrukt.

Enorme, onvoorziene uitgaven kunnen soms, tot diplomatieke doeleinden, die het algemeene welzijn bevorderen, noodig en nuttig zijn, maar *schandelijke* uitgaven nimmerdoor.

Land- en tijdgenooten gist, raadt, tast in den blinde; eenmaal worde de naneef door de geschiedenis voorgelicht om nut, leering en wijze lessen uit haar te putten. Voor het tegenwoordig Nederland is het verreweg beter en verkiesselijker dat aangaande op den hoogsten trap der waarschijnlijkheid dan op den eersten trap der zekerheid te staan.

Het blijft intusschen eene ontegenzeggelijke waarheid, dat *hij die, in het bijzondere of burgerlijk leven, schandelijke* uitgaven doet, zich zelven bestreelt en eerloos handelt; hij die zich aanbschalve aan het doen van *schandelijke* uitgaven schuldig maakt, en tot dat zwarte einde 's lands algemeene middelen, — aanvertrouwd geld aangrijpt, staat met een rover, met een finantiele sluikmoordenaar gelijk, en behoorde als zoodanig gekend, vervolgd en gestraft te worden.

Niemand ter wereld is in geldelijk beheer boven verantwoording verheven, ten zij wetten en overeenkomsten daarvan ontheffbepalen.

Ofschoon nu aan Nederland niets overblijft dan zich den aard der *schandelijke* uitgaven en hare doeners en aanleggers, bij raden en gissen, voor den geest te stellen en, hetgeen veel smaadelijker en treuriger is, ofschoon Nederland niets overblijft dan zich tot voldoening derzelve, het effekt der bekende spreuk, «la bourse ou la vie» geduldig te laten welgevallen, is het nogtans met de namen van die Edel Mogenden welke hunne stemmen gaven, *schandelijke uitgaven* op eene *schandelijke wijze* te kwijten, geheel anders gelegen.

Dank zij de parlementaire vormen, de mannen die deze namen dragen zijn bekend en zullen eeuwig bekend en notoir blijven!

Nu ja, zij maken even als de wakkere Sasse van Yselt en zijne medestanders een deel van het zedelijk erken te lichaam der openbare meening uit, maar welk?

Een belasting-betrokkene.

V. C.

Advertentien.

Getrouwd,

C. P. VAN OORSCHOT
en de Weduwe
A. VAN GESTEL.

Eindhoven den 12 *Maart* 1844.

Eenige kennisgeving.

Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER Mejuffrouw *C. P. M. VAN DAM*, Weduwe van wijlen den weledel achtbaren heer *J. W. SMITS*, den 9n. *November* 1843 te *Breda* overleden.

Breda 6 *Maart* 1844.

§§§ EEN KOPER- EN BLIKSLAGERS-KNECHT, van de R. K. Godsdienst, vast werk begeerende; adresseere zich bij

M. KRONENBERG te *Kuilenburg.*

** PLANTSOEN van gewonen fijnen MAST Vierjarig en goed Kluithoudend, te Koop, met duizende à f 1,00 per duizend: gelegen te *Woensel*, vijf minuten van den Steenweg. Te bevragen aldaar bij *PIET BOGAERS* in de halve Maan.

AANBESTEDING.

Het PLAATSELIJK BESTUUR der Gemeente *Dongen*, zal onder nadere goedkeuring van H. E. G. A. Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie *Noord-Braband*, op Dingsdag den 19 Maart 1844, des namiddags ten *twee* uren, ten Raadhuize aldaar, AANBESTEDEN:

Het BOUWEN *van eene geheele nieuwe* SCHOOL- *en* ONDERWIJZERSWONING, *met de levenancie van de daartoe benoodigde* MATERIALEN.

Waarvan BESTEK en TEEKENING van heden af alle Werkdagen zullen ter lezing liggen ten Raadhuize voornoemd, zullende op den dag der Aanbesteding, de noodige aanwijzing ter plaatse gedaan worden.

Het Plaatselijk Bestuur voornoemd,

F. VAN BRENGEL.

Ter ordonnantie van hetzelve,

J. C. TYSMANS, Secretaris.

Graanmarkt

van HERTOGENBOSCH,

van Donderdag, Vrijdag en Zaturdag,

den 7, 8 en 9 Maart 1844.

De toevoer van Rogge was matig, die van Boekweit en Haver gering, zijnde geen en ander tot genoteerde prijzen voor de behoefte der konsumptie vlug afgegaan; het navolgende is besteed geworden als:

ROGGE.	*f* 4,65 à *f* 5,15.
BOEKWEIT.	- 4,85 - 5,15.
HAVER. (2e kwaliteit)	- 1,85 - 2,00.

Notering der presumtive waarde der Granen, naar derzelver wigt berekend:

ROGGE van 68, 70, 72 Ned. P.	*f* 4,65,	4,95,	5,15.
BOEKW. » 64, 66, 68 » »	- 4,65,	4,95,	5,15.
HAVER » 38, 41, 44 » »	- 1,90	2,20	2,40

per Nederlandsch pond.

Rogge 6⅔ à 7½ ct., Boekweit 7¼ à 7⅝ ct., Haver 5 à 5½ ct.

De Graanhandel welke in vele voorname handelsteden, en op publieke markten met goed gevolg bij bepaling van wigt per mudde per pond gedreven wordt, is in verschillende opzigten verre weg, boven de verkoop, alleen op staal of monster zonder wigts bepaling te prefereren, en wel hoofdzakelijk, omdat hierdoor vele kwestien vermeden worden, die dikwerf uit de verkoop zonder wigt profluëren, terwijl de schaal der gegadigheid tusschen beide tredende, alle geschillen uit den weg ruimt.

Door de verkoop op wigt, zal de Landman zich meer beijveren, goed gezuiverd Graan ter verkoop aantebieden, waarvoor hij ter Noord-Brabandsche hoofdmarkt, alwaar bij voortduring goed gezuiverd en zwaar wigtig Graan zeer gezocht blijft, goede prijzen zal kunnen bedingen.

Zijnde de middelprijs van de Rogge waarmede zetting van het brood op Donderdag den 7 Maart is geschied 4.88½

De 8 Nederl. ponden Roggebrood 26 Cent

Het — — — Boter *f* 0,90 *f* 0,95

EINDHOVEN den 12 Maart 1844.

De Prijzen der Granen zijn heden alhier geweest:

ROGGE het Ned. mud	*f* 4,60
HAVER	- 2,50
BOEKWEIT	- 4,50
Het Nederlandsch pond boter	*f* 0,85
Roggebrood	- 0,07

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Maandag 11 Maart 4½ Ure.

W. S. 2½ Ct. 68⅛. Dito 5 Ct. 100⅛. 100½ Synd. 4½ Ct. 96⅛. Dito 3½ Ct. 82⅛. Handelm. 148⅛. O. I. 99⅝. Amst. Nat. Sp. W. 94⅛. 96⅛. Amst. 85 p. ct. 22½. Dito Coupon 29⅛. Dito 3½ Ct. 36½. Fransche Uitg. 7⅛. Passive 6⅛. Port. te L. 2⅛ Ct. 47⅝. Oude Russen 4½ Ct. 91⅝. Do. Stieg. en Co. 90⅝. 6 Ct. Amerik. Bank-akte 6⅛, ⅝. Brasilien 100 p. st. 82½. Mexik. 33¼. Columb. 12⅛. Peruan. 17⅞. Enk. bl. Griek. 12⅝.

Ter drukkerij van D. A. A. de ROOIJ.